

Individuella val inför läsåret 24/25

Allmän information

Enkäten (esMaker) för att göra val av programfördjupningar, inriktningar och individuella val kommer att vara öppen under v. 5 (måndag 29/1 - måndag 5/2). Länk till enkäten kommer att skickas till er skolmail, har ni inte fått länken till enkäten under måndagen vecka 5 skickar ni ett mail till jennifer.palsson@mora.se (från er skolmail). Observera att ni kan pausa enkäten om ni vill fundera över era val för att sedan skicka in svaren när ni bestämt er, dock senast sista inlämningsdag. Har ni skickat in ert svar är länken till enkäten förbrukad och det går inte längre att ändra svaren. Länken är personlig.

Om någon kurs blir full och antalet elever inte räcker till fler grupper har årskurs 3 förtur därefter tillämpas lottdragning om platserna.

Om det är för få elever som valt en kurs kan det vara så att den inte startas.

Om kursen ingår i ordinarie studieplan ska kursen inte väljas, om den väljs i alla fall hoppas det valet över och man kontrollerar nästa val man gjort.

Om du har frågor som rör innehållet i en eller flera kurser vänd dig till kontaktpersonen som finns under kursbeteckningen. Om du har funderingar om hur du ska tänka när du väljer, behörigheter eller liknande kontakta SYV.

Är det så att man har valt kurser som har förkunskapskrav och man inte har uppnått de kraven kommer man att få göra omval direkt när höstterminen startar.

Lycka till med dina val!

Innehåll

Aktivitetsledarskap – Boll och racketspel	3
Aktivitetsledarskap – Simlärare steg 1	3
Artificiell intelligens 1	4
Bageri	4
Betong 1	5
Digitalt skapande 1	5
Engelska 7	5
Entreprenörskap	6
Formgivning 1	6
Grundläggande vård och omsorg	7
Hjulutrustningsteknik	7
Idrott och hälsa 2	7
Kommunikation.....	8
Kriminologi	8
Matematik 2 / Matematik 3	9
Moderna språk.....	10
Musik.....	10
Självförsvar	10
Svenska 3.....	11
Svenska som andraspråk	11
Teater - Scenisk gestaltning	11
Timring.....	12
Träningslära 1	12

Aktivitetsledarskap – Boll och racketspel

(PEDAKI00S)

Antal platser: 25

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Denna kurs riktar sig till dig som är intresserad av att dels utöva nya som gamla bollspel, men också vill testa nya spel och lekar inom boll och racket. Kursen ger dig en inblick i hur olika spel är uppbyggda kring regler och utförande, men också hur man kan lära in och utveckla dem på ett pedagogiskt sätt.

I kursen får du utforska hur olika föreningsverksamheter är uppbyggda i dessa spel, samt hur de påverkar det sociala spelet mellan olika människor.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Peter Söderlund, peter.soderlund@mora.se

Aktivitetsledarskap – Simlärare steg 1

(PEDAKI00S)

Antal platser: 16

Förkunskaper: Simkunnig 200m

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Denna kurs riktar sig till dig som är intresserad av att leda och lära barn simma. Kursen ges i samarbete med Svenska simförbundet och efter avslutad och godkänd kurs erhålls kursintyg simlärare steg 1. I kursen ingår grunderna i simskola, ledarskap, kommunikation, organisation och livräddning. Vi kommer även ha tillfällen för egen simutveckling och prova på de fyra olika simsätten. Kursens innehåll blandas med teori, praktiska övningar i vattnet på Mora simhall och praktik i simskola. Ombyte och aktivt deltagande i vattnet krävs för att bli godkänd.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Daniel Holmgren, daniel.holmgren@mora.se

Artificiell intelligens 1

(xxx)

Antal platser: 18

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Denna kurs är helt ny och riktar sig till dig som är intresserad av att utveckla en djupare förståelse för vad AI är samt hur det påverkar vardagslivet och vår syn på omvärlden. Kursen ger en inblick i möjligheter och konsekvenser av teknikens användning, med fokus på hur AI kan bidra till hållbar utveckling.

Genom att utforska likheter och skillnader mellan mänsklig intelligens och artificiell intelligens ges eleverna en unik möjlighet att reflektera över och förstå teknologins roll i samhället. Sammantaget syftar undervisningen till att inspirera och rusta eleverna med kunskaper och kompetenser för att aktivt delta i och påverka den snabbt föränderliga världen som omger dem.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Jessica Åkerblom, jessica.akerblom@mora.se

Bageri

(BAGBAG01)

Antal platser: 20

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Utveckla förmåga att yrkesmässigt framställa bröd, bakverk och konditoriprodukter. Eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att följa recept, skapa estetiskt tilltalande och smakrika produkter. Kursen avhandlar även hygien, ergonomi, arbetsmiljö och säkerhetsfrågor samt problemlösning- och initiativförmåga.

Centralt innehåll: undervisningen skall behandla: Tillverkning av enklare bröd och bakverk. Metoder, redskap, maskiner och annan utrustning som används. Hur man läser och använder recept. Råvarukännedom och regler för märkning och paketering. Den ska även behandla hygienregler, ergonomi samt bröd och bakverks historia.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Anders Forsman, anders.forsman@mora.se

Betong 1

(BETBET01)

Vilka program kan läsa kursen: Byggprogrammet årskurs 2

Kursen innehåller grundläggande kunskaper inom platta på mark och lågform samt vad det innebär. Information om kursen ges på Byggprogrammet ej i Aulan.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Lennart Berglund, lennart.berglund@mora.se
/Anders Andersson, anders.andersson@mora.se

Digitalt skapande 1

(DIGDIG01)

Antal platser: 16

Vilka program kan läsa kursen: Alla

I kursen arbetar vi i gränslandet mellan teknik och konstnärligt skapande. Inga förkunskaper behövs. Du lär dig göra digitala bilder, fota, filma, göra presentpapper, jobba med förpackningsdesign m.m. Kursen ger dig tillgång till Adobe Creative Cloud, som innehåller en mängd kreativa verktyg som Photoshop, Illustrator, Animate, Lightroom och mycket mer.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Kristina Klockar, kristina.klockar@mora.se

Engelska 7

(ENGENG07)

Antal platser: 32

Förkunskapskrav: Minst betyget E i Engelska 6

Vilka program kan läsa kursen: Alla som har förkunskaperna

Kursen är inte ett krav för högskolan men ger meritpoäng 1,0 till alla elever som läser vilket innebär att kursen ligger på avancerad nivå. Undervisningen åtgår ifrån teman som avslutas med scholarly paper för bästa möjliga förberedelse inför högskola/universitet.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Marielle Hjort, marielle.hjort@mora.se

Entreprenörskap

(ENTENR0)

Antal platser: 32

Vilka program kan läsa kursen: Samtliga program som inte har kursen som en obligatorisk kurs i sin ordinarie studieplan.

Undervisningen i ämnet entreprenörskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i metoder för att driva projekt, dvs. hur man sätter igång, utformar och genomför målinriktade processer. Den ska också leda till att eleverna utvecklar förståelse av entreprenörskapets betydelse för samhällsutvecklingen. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar tilltro till sina personliga resurser samt stimulera deras kreativitet och lust att anta utmaningar och ta ansvar för att omsätta idéer i praktisk verksamhet.

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om projekts ekonomi eller i att starta och driva företag och genom det även utveckla kunskaper i företagsekonomi.

Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor samarbetar, kommunicerar och löser problem för att nå bestämda mål inom ett sammanhang.

I den här kursen har eleven möjlighet att starta och driva ett UF-företag inom konceptet Ung Företagsamhet.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Timucin Pihiven, timucin.pihiven@mora.se

Formgivning 1

(FOMFOR01S)

Antal platser: 16

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Bygg en modell av ditt drömhus! Teckna en egen kollektion av kläder! Designa ett smycke! I kursen arbetar eleven med formgivningsprocessen från ide till färdig produkt. Eleven testar olika material och tekniker så som lera, papper, textil och återvinnings material m.m.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Hanna Cedervall, hanna.c@mora.se

Grundläggande vård och omsorg

(GRUGRD0)

Antal platser: 15

Vilka program kan läsa kursen: Alla utom Vård- och omsorgsprogrammet

En kurs i grundläggande vård och omsorg. Kursen kommer innehålla grundläggande kunskaper om kroppens uppbyggnad och vanliga sjukdomar. Egenvård och enklare vård- och omsorgsuppgifter. Kursen kommer att innehålla både teoretiska och praktiska moment.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Pernilla Blomgren, pernilla.blomgren@mora.se eller Maria Bergström, maria.bergstrom@mora.se

Hjulutrustningsteknik

(HJUHJU0)

Antal platser: -

Förkunskapskrav: -

Vilka program kan läsa kursen: FT åk 1

Utveckla kunskaper i att diagnostisera, montera, reparera och färdigställa fordons hjulutrustning. Kursen är på 200p och läses i både åk 2 och 3 på individuella valet.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Fordonslärare

Idrott och hälsa 2

(IDRIDR02)

Antal platser: 16

Förkunskapskrav: Idrott och hälsa 1

Vilka program kan läsa kursen: Alla som har förkunskaperna

Det här är kursen för dig som gillat de praktiska delarna av idrott och hälsa 1.

Kursen skall vara en stor bredd av olika aktiviteter utomhus och inomhus. Vi blandar spel, lekar, fysträning med paddling, skidåkning och långfärdsskridskor.

Den långa lektionstiden ger möjlighet till aktiviteter som frisbeegolf, golf, padel, skridskor på Siljan och vandring på Gesundaberget. Ett par teoriuppgifter ingår, men för det mesta är det praktisk idrott och friluftsliv.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Peter Söderlund, peter.soderlund@mora.se, eller Robert Lind, robert.lind@mora.se

Kommunikation

(PEDKOU0)

Antal platser: 32

Vilka program kan läsa kursen: Alla utom BF och SA med inriktning beteende

Kursen kan ses som en verkstad i kommunikation kopplad till teori. Huvudsakligen arbetar vi praktiskt med olika former av kommunikation, till exempel med drama, eftersom rolltagande i drama ger möjlighet att prova olika sätt att kommunicera och att förstå vad som kan hända i olika sociala situationer. På så sätt tränar vi också rösten och kroppen som medel uttrycka sig. Det erbjuds möjlighet att förbereda och öva traditionella presentationer av ämnen som eleverna väljer. Ett par skriftliga arbeten ingår; de lämnas in enskilt men kan förberedas i mindre grupper.

Ur kursplanen (i kortform)

- Kommunikation i olika situationer och teori om detta
- Sociala och kulturella förhållanden som påverkar kommunikation
- Användning av samtal som redskap i kommunikation
- Kommunikation i konflikter
- Den digitala kommunikationens betydelse för liv och lärande
- Kritiskt förhållande till kommunikation (t.ex. källkritik)
- Kommunikation och samarbete för att pedagogiskt leda människor i olika situationer
- Planera och genomföra olika aktiviteter med stöttning till deltagarna

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Ulla Andersson, ulla.andersson@mora.se, Martin Göthberg, matrin.gothberg@mora.se eller Daniel Holmgren, daniel.holmgren@mora.se

Kriminologi

(HUMHUM00S)

Antal platser: 15

Förkunskapskrav: -

Vilka program kan läsa kursen: alla

Syftet är att kursen ska ge kunskaper inom kriminologins grunder. Målet är vidare att kunskaperna ska kunna omsättas inom aktuell samhällsdebatt, samt i film och i utdrag från litteratur.

Arbetsmetoder: Till övervägande del praktiskt utformade aktiviteter i form av olika övningar, studiebesök och övriga möten med personer inom kriminologins område.

Några punkter som kursen tar upp är:

- Kriminologins grunder
- Varför blir individer kriminella?

- Biologiska-, psykologiska- och samhällsvetenskapliga förklaringsmodeller till brott.
- Viktimologi – Läran om utsatthet för brott
- Victim blaming – brottsoffret får skulden
- Olika konfliktteorier
- Brottet och våldet
- Lagstiftning

Lärare att kontakta: Anette Axelsson, anette.axelsson@mora.se

Matematik 2 / Matematik 3

(MATMAT02a, MATMAT02b) / (MATMAT03b, MATMAT03c)

Antal platser: 32

Förkunskapskrav: Minst betyget E i Matematik 1/Matematik 2

Vilka program kan läsa kursen: Alla som har förkunskaperna, Matematik 2 ej elever på teoretiska program, Matematik 3 ej elever på NA, TE, EKE

För vidare studier måste du ha en grundläggande behörighet för att kunna studera vid ett universitet eller en högskola i Sverige. En grundläggande behörighet har du genom din kommande gymnasieexamen. Du behöver dessutom ha läst vissa specifika kurser för att uppfylla kraven på grundläggande behörighet. Vilka kurser det är varierar beroende på när du gick i gymnasiet.

Många utbildningar, på universitet eller högskola, kräver dessutom att du uppfyller krav på särskild behörighet. Det innebär i de flesta fall att du måste ha läst vissa gymnasiekurser. Om du till exempel söker en ekonomutbildning behöver du ofta ha läst extra matematik utöver den som ingår i grundläggande behörighet. I takt med att informationstekniken utvecklas används matematiken i alltmer komplexa situationer. Matematik är även ett verktyg inom vetenskap och för olika yrken. Ytterst handlar matematiken om att upptäcka mönster och formulera generella samband.

Undervisningen i ämnet matematik ska syfta till att du som elev utvecklar förmåga att arbeta matematiskt. Det innefattar att utveckla förståelse av matematikens begrepp och metoder samt att utveckla olika strategier för att kunna lösa matematiska problem och använda matematik i samhälls- och yrkesrelaterade situationer. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utmana, fördjupa och bredda sin kreativitet och sitt matematikkunnande. Vidare ska den bidra till att eleverna utvecklar förmåga att sätta in matematiken i olika sammanhang och se dess betydelse för individ och samhälle.

För en mer specifik beskrivning av centralt innehåll i kurserna matematik 2 samt matematik 3 se www.skolverket.se

(För respektive utbildning se Antagning.se, där framgår vilka särskilda behörighetskrav som gäller.)

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Erika Nyman, erika.nyman@mora.se

Moderna språk

Franska (MODFRA01, MODFRA02, MODFRA03, MODFRA04)

Spanska (MODSPA01, MODSPA02, MODSPA03, MODSPA04)

Tyska (MODDEU01, MODDEU02, MODDEU03, MODDEU04)

Antal platser: 32

Förkunskapskrav: Inga för första steget sedan bygger de på varandra

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Åsa Öhrström, asa.ohrstrom@mora.se

Musik

(MUSMUS0)

Antal platser: 16

Förkunskapskrav: Inga

Vilka program kan läsa kursen: Alla (elever som går Estet-musik behöver ha kontakt med lärare innan sökning av kursen)

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Anders Engström, anders.engstrom@mora.se

Självförsvar

(IDRIDO01)

Max antal platser: 20

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Eleverna utbildas i psykologi, kroppshållning, lagar och praktiska tillämpningar på självförsvar i olika positioner (Mark, knästående och stående positioner). Rörelserna baserar sig på Jujutsu och är enkla och effektiva att lära sig. Eleverna får snabbt stärkt självkänsla och styrka i sina rörelser med minimal kraft och stor uthållighet. Lokalen är budoklubben i mora som ligger vid gamla Lernia.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Stefan Halfvars, stefan.halfvars@mora.se

Svenska 3

(SVESVE03)

Antal platser: 32

Förkunskapskrav: Avslutad kurs i svenska 2

Vilka program kan läsa kursen: Årskurs 3

Kursens innehåll: språkhistoria, vetenskapligt skrivande, retoriska arbetsprocessen, muntlig framställning, romanläsning samt analys av text.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Katarina Schütt Olsson,

katarina.schuttolsson@mora.se eller Veronica Eriksson, veronica.eriksson@mora.se

Svenska som andraspråk

(SVASVA03)

Svenska som andraspråk 3

- Muntlig framställning av utredande och argumenterande slag för olika mottagare.
- Skriftlig framställning av utredande och argumenterande texter av vetenskaplig karaktär.
- Svenska språkets ordförråd och struktur i olika kommunikationssituationer.
- Läsning av och samtal om skönlitteratur författad av såväl kvinnor som män från olika kulturer och tider, med tonvikt på att sammanfatta, tolka, värdera och referera till texterna.
- Språklig variation och språkanvändning, med tonvikt på hur kön, social bakgrund och kulturell tillhörighet påverkar människors sätt att tala och skriva.
- Reflektion över språkinlärning, med tonvikt på att utveckla strategier för fortsatt lärande.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Sanna Danielsson, sanna.danielsson@mora.se

Teater - Scenisk gestaltning

(TEASCE01, TEASCE02, TEASCE03)

Antal platser: 16-18

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Från idé till färdig föreställning. I kursen Scenisk gestaltning 1 ges du möjlighet att, tillsammans med andra, utveckla din kreativitet och samarbetsförmåga. Du kommer att agera, analysera och utveckla dina kunskaper om hur man förmedlar sitt budskap. Allt det här på ett lekfullt sätt. Inga förkunskaper krävs.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Lena Agnas, lena.agnas@mora.se

Timring

(TRÄTIM0)

Antal platser: 7+7 elever (7 elever från klass A och 7 elever från klass B)

Vilka program kan läsa kursen: Byggprogrammet årskurs 3

Kursen avser att behandla grunderna i timring. Information om kursen ges på Byggprogrammet ej i Aulan.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Lennart Berglund, lennart.berglund@mora.se
/Anders Andersson, anders.andersson@mora.se

Träningslära 1

(TRNTRN01)

Max antal platser: 16

Vilka program kan läsa kursen: Alla

Beskrivning: Kursen är en fortsättning på träningslära delarna i idrott och hälsa 1. Du får lära dig mer om kroppen och träning och jobba med att utveckla din personliga träning. Lärarledd undervisning blandas med perioder av egen planerad träning. Vi har ett fokus på styrketräning, men blandar även in olika sorters konditionsträning.

Lärare att kontakta vid eventuella frågor: Peter Söderlund, peter.soderlund@mora.se, eller Robert Lind, robert.lind@mora.se